

izvirno znanstveno delo

UDK 730.034.7(497.4 Podčetrtek)"17"
prejeto: 2. 9. 1999

Igor Weigl

dipl. umetnostni zgodovinar, podiplomski študent
Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, SI-1000 Ljubljana, Aškerčeva 2

Oltarji Luke Misleja, ljubljanskega kamnoseškega mojstra, na Štajerskem

IZVLEČEK

Avtor predstavlja dokumenta, hranjena sta v arhivu Attems-Heiligenkreuz v Štajerskem deželnem arhivu v Gradcu, o oltarjih, ki jih je ljubljanski kamnoseški mojster Luka Mislej izdelal po naročilu Ignacija Marije državnega grofa Attemsa. Marmorna oltarja v grajskih kapelah v Slovenski Bistrici in na Podčetrtku sta bila končana pred 11. januarjem 1724, oltar na Vurberku je bil naročen 11. februarja 1724. Verjetno je delo Mislejeve delavnice tudi marmorna oprema v kapeli gradu Brežice.

Članek dopolnjujejo nekateri novi podatki o baročni opremi gradu Podčetrtek.

SUMMARY

THE ALTARS IN STYRIA BY THE STONE-CUTTER LUKA MISLEJ FROM LJUBLJANA

The author presents two documents, kept in the Attems-Heiligekreuz archive in the Styrian Provincial Archives in Graz, about the altars that a stone-cutter Luka Mislej has made following the order of Ignacij Marija the state count Attems. The marble altars in the castle chapels in Slovenska Bistrica and in Podčetrtek were finished before 11th of January 1724 while the altar in Vurberk was ordered on the 11th of February 1724. The marble equipment in the chapel of the castle in Brežice is also probably the work of Mislej's manufactory.

The article is supplemented with some new data on the baroque equipment in the castle Podčetrtek.

Ključne besede: kamnoseštvo, jezuitski kolegij, cisterianski samostan

Luka Mislej (Vipava 16. oktober 1658 - Škofja Loka, 5. februar 1727) sodi med boljše dokumentirane ljubljanske kamnoseke.¹ Na podlagi arhivskega gradiva in ohranjenih del je mogoče sklepati, da je za zahtevnejše naročnike delal tudi izven kranjskih deželnih meja.

V letih 1701-1703 so dokumentirana njegova

manjša dela v cerkvi in kolegiju ljubljanskih jezuitov ter večja kamnoseška dela v njihovi poletni rezidenci Pod Turnom.² Za cistercijanski samostan v Vetrinju (Viktring) je Mislej, po lastnem načrtu, v letih 1709-1710 izdelal oltar sv. Bernarda.³

¹ Resman, Blaž, *Barok v kamnu. Ljubljansko kamnoseštvo in kiparstvo od Mihaela Kuše do Francesca Robbe*, Ljubljana 1995, pp. 37-45; (od tod citirano Resman 1995). Za starejšo literaturo in kiparje, ki so sodelovali z Mislejem glej tudi: Klemenčič, Matej, *Francesco Robba in beneško baročno kiparstvo v Ljubljani*, Ljubljana 1998 (od tod citirano Klemenčič 1998).

² Resman 1995, p. 43 in 99; Lavrič, Ana, *Obnovitvena in olupševalna dela pri seminarju, gimnaziji in pristavi ljubljanskih jezuitov v 18. stoletju*, v: *Jezuitski kolegij v Ljubljani (1597-1773)*, zbornik razprav, Ljubljana 1998, pp. 167-168. Mislejevo sodelovanje pri stranskih oltarjih ljubljanske jezuitske cerkve sv. Jakoba ni dokumentirano, glej: Resman, Blaž, *Šentjakobska cerkev v 18. stoletju*, v: *Jezuitski kolegij v Ljubljani (1597-1773)*, zbornik razprav, Ljubljana 1998, pp. 193-194 in 226.

³ Resman 1995, p. 37 in 99.

V ljubljanski palači Orfeja državnega grofa Strassolda-Villanova, sicer dednega lovskega mojstra poknežene goriške grofije, je leta 1712 postavil še ohranjen portal pred stopniščem in drugega pred dvorano v nadstropju.⁴ Zanj je Mislej delal tudi na danes podrtem gradu oziroma vili Zalog pri Moravčah (Wartenberg).⁵ V ljubljanski stolnici je kamnosek v letih 1712-1713 sodeloval pri postavitvi štirih emonskih škofov, leto kasneje pri postavitvi portala ljubljanskega semenišča.⁶ Do 29. novembra 1721 je v stolnici postavil spomenik za pokojnega dekana Janeza Antona Dolničarja.⁷

Glavni oltar v ljubljanski avguštinski cerkvi je bilo verjetno zadnje Misleju naročeno delo.⁸ Filip de Giorgio je postavitev oltarja določil v oporoki iz leta 1722, njegovi dediči so z izvrševanjem te zadnje volje pričeli 17. decembra 1726, ko so Misleju izplačali 1000 goldinarjev predplačila. Mojster izdelave tega oltarja ni dočkal, saj je umrl že dober mesec po prejemu naročila. Kamnoseško delavnico je prevzel njegov zet Francesco Robba, ki je z dolgoletno izdelavo oltarja, (njegovo postavitev so

spremljali številni zapleti), pričel 21. januarja 1728.⁹

Ob pregledu arhiva družine Attems-Heiligenkreuz v Štajerskem deželnem arhivu v Gradcu, se je pojavilo še nekaj del, ki jih je Luka Mislej naredil po naročilu Ignacija Marije državnega grofa Attemsa.

Račun za izdelavo transportnih zabojev, datiran je z 11. januarjem 1724, razkrije Luko Misleja oziroma njegovo delavnico, kot avtorja obeh marmornih oltarjev v kapelah gradov Slovenska Bistrica in Podčetrtek¹⁰ Verjetno sta bila ta in ostali marmorni oltarji, ki jih je Attems naročil, bolj znamenje prestiža, kakor pa grofove globoke pobožnosti. Oltarja so na Štajersko prepeljali v 68 zabojih, tesar jih je izdelal v 45 dneh in so veljali 48 goldinarjev in 18 krajcarjev. Stroške za izdelavo zabojev je 11. februarja leta 1724 Misleju poravnal Anton Sigmund Donati, upravnik gosposčine Brežice. Obenem je kamnosek prejel tudi 38 goldinarjev in 51 krajcarjev predplačila za oltar na Vurberku ter, v potrdilu le sumarično navedena, dela na dvorišču gradu Slovenska Bistrica.¹¹ Je bil Mislej v Brežicah tudi zaradi marmorne opreme v tamkajšnji grajski kapeli? Vsekakor ni pripotoval sam, saj je potrdilo o izplačilu, namesto branja in pisanja neveščega kamnoseka, podpisal Janez Krstnik Marin.

⁴ Orfej je okoli leta 1709 postal kranjski deželni glavar, leta 1722 je bil tukajšnji vicedom, leta 1730 je omenjen kot deželni upravnik in upravitelj. Za njegove službe in prezidave glej: Prelovšek, Damjan, O dveh ljubljanskih baročnih portalih, v: *Kronika, časopis za slovensko krajevno zgodovino* 30, 3, Ljubljana 1982, p. 206; Mlinarič, Jože, *Stiška opatija 1136-1784*, Novo mesto 1985, p. 699; Arhiv Slovenije, Graščinski arhivi I, Dol, Raigersfeld, fasc. 201, ovoj Franc Henrik baron Raigersfeld (proces Marije Ane Raigersfeld roj. bar. Erberg proti Benjaminu baronu Erbergu zaradi dednega deleža po materi).

⁵ Prelovšek, Damjan, *ibid.*, p. 206.

⁶ Klemenčič 1998, pp. 24-25. Emonske škofje in kipi na portalu so delo Angela Puttija.

⁷ Za postavljanje spomenika glej: Resman 1995 pp. 79-80, za problem datacije buste in njeno atribucijo Angelu Puttiju: Klemenčič 1998, pp. 25-27. Utemeljitev pobudnika postavitve spomenika ljubljanskega stolnega kanonika in dekana Jurija Andreja Gladiča se popolnoma ujema z definicijo spomenika v Zedlerjevem leksikonu: Zedler, Johann Heinrich, *Grosses vollständiges Universal-Lexikon*, Band 21, Mi-Mt, Leipzig und Halle 1739 (repr. Gradec 1995), stolpič 1430, *Monument, Monumentum...* Dinge und ausgeführte Gebäude, wodurch man eines Verstorbenen Ruhm und Namen, wie auch dessen merckwürdigste Verdienste und Thaten auch bey den spätesten Nachkommen in beständig gutem Andencken zu erhalten sucht. Dergleichen sind: E. prächtige Gräber, Aufschriften, Statuen, stolpič 1431, Bildnisse, Tempel, Triumph=Bögen, und andere Arten von Gebäuden, ingleichen Lob= und Helden=Gedichte, allerhand gesammelte Historische Nachrichten, Jahr= und Tage=Bücher, und andere briefliche Urkunden, wie auch allerhand Arten von Büchern und Schriftten, und mit einem Worte, alles dasjenige, was einem zu Ehren und immerwährenden Andencken gethan, geschrieben und gebauet wird...; za Gladičevo argumentacijo iz leta 1715 glej Resman 1995, p. 107.

⁸ Vodnik, Anton, Francesco Robba, v: *Kronika slovenskih mest* II, 2, Ljubljana 1935, p. 140; *id.*, *ibid.*, v: *Kronika slovenskih mest* II, 3, Ljubljana 1935, pp. 210-214; *id.*, *ibid.*, v: *Kronika slovenskih mest* II, 4, Ljubljana 1935, pp. 266-268 in Klemenčič 1998, p. 39.

⁹ Leseni model oltarja hrani Slovenski verski muzej v Stični. Model, inventarna številka UM 1, je eden redkih ohranjenih v Sloveniji in ni datiran ali objavljen. Za podatek se zahvaljujem mag. Nataši Polajnar-Freljih, kustosinji imenovanega muzeja.

¹⁰ Priloga I. O marmornih oltarjih, ki jih je naročil Ignacij Marija glej tudi: Weigl, Igor, Prenova gradu Podčetrtek v letih 1715-1723, v: *Kronika, časopis za slovensko krajevno zgodovino* 47, 1-2, Ljubljana 1999, p. 36. Ignacij Marija je gosposčini Podčetrtek in Štatenberk kupil 17. aprila 1686 in ne že leta 1682. (StLA, Archiv Attems, Karton 8/ Heft 59, Familie und Herrschaften, Zupuschinski inventar Ignacija Marije Attemsa, Brief: vrkhunden in dem Hauß zu Grätz, pp. 6-6v). K barokizaciji gradu je mogoče navesti tudi podatek, da sta 8. julija 1719 na gradu Slovenska Bistrica večerjala štukaterja, ki sta se s Podčetrtko vračala v Gradec (StLA, Archiv Attems, Karton 205/ Heft 1441, Ausgab gelt per: Zöhrung auff ankommende Herren gäst, officier auch Capaziner. p. 30v, /*Slovenska Bistrica 1719*; Dem 8: July 2: Stocatorer Von Landtsperg per: Grätz gehent abents 18 xr). V zupuschinskem inventarju Ignacija Marije, popis je bil zaključen 2. avgusta 1733, je na Podčetrtku naštetih 12 slik (sopraport?) Franca Ignacija Flurerja, brez navedbe upodobljenega, ocenjenih na 72 goldinarjev. Vsele so v drugem nadstropju gradu v štirih sobah, v eni izmed njih, imenovani "In Großen Saal Zimmer" so bile štiri Flurerjeve slike. V drugem nadstropju so bile še tri sobe s sedmimi slikami vrednimi 42 goldinarjev, vendar niso navedeni niti avtorji. Grajska kapela in njena oprema v inventarju nista popisani. (StLA, Archiv Attems, Karton 8/ Heft 59, Familie und Herrschaften, Zupuschinski inventar Ignacija Marije Attemsa, pp. 160-160v). Glej tudi: Lipoglavšek, Marjana, *Baročno stropno slikarstvo na Slovenskem*, Ljubljana 1996, p. 115; avtorica meni, da so na gradu Podčetrtku vsele Flurerjeve krajine oziroma upodobitve gradov Ignacija Marije Attemsa.

¹¹ Priloga II.

Ljubljanski kamnosek(?), Oltar Porciunkule (prvotno sv. Pavla Puščavnika) z grboma Attems in Herberstein, posvečen leta 1723, ž.c. Maria Trost, Gradec.

K prihodnjemu študiju ljubljanske kamnoseške produkcije bo verjetno veljalo pritegniti tudi oltarje v stranskih kapelah romarske cerkve Maria Trost v Gradcu. Za cerkev so do jožefinskih reform skrbeli pavlini, ki so tukaj imeli tudi samostan.¹² Šest marmornih stranskih oltarjev, material in njegova obdelava sta v tem času na Štajerskem dokaj izjemna, je bilo posvečenih leta 1723.¹³ Ni moč prezreti detajlov, ki se ponavljajo tudi na marmornih oltarjih v kapelah štajerskih gradov Ignacija Marije Attemsa in so dokumentirano delo Luke Misleja oziroma njegove delavnice.¹⁴ In ne na-

vsezadnje ne gre spregledati niti dejstva, da se med plemiškimi donatorji oltarjev pojavita tudi Ignacij Marija Attems in njegova druga žena Kristina Krescentija, rojena grofica Herberstein.¹⁵

- lej ali pa kdo drug, ostaja ob sedanjem poznavanju Mislejevih del in arhivskih dokumentov seveda odprto.
- 15 Naročnike oltarjev v cerkvi Maria Trost je mogoče identificirati na podlagi grbov, nameščenih na izrazito vidnem mestu nad oltarnimi slikami oziroma na vrhu atik. Na podoben način je bila v baroku označena večina zasebnih naročil v javnem prostoru, velikokrat so grbi opremljeni tudi z napismi, ki sporočajo ime naročnika in datirajo začetek ali konec del (npr. grb in napis nad glavnim portalom nekdanje avguštinske cerkve v Ljubljani). O nemajhnem pomenu teh, danes običajno prezrtih, oznak priča jeza kranjskega vicedoma Henrika grofa Orzona ob vizitaciji visoko zadolženega cistercijskega samostana v Kostanjevici na Krki v maju leta 1745. Opat Aleksander baron Taufferer, pobudnik prizidave cerkve in samostana, je nad cerkvenim portalom, kronogram ga datira v leto 1742, namestil svoj grb. Vicedom je menil, da je zato videti, kakor da je cerkev in samostan postavljen opat sam in da je s svojim grbom zasedel mesto namenjeno grbu samostanskih patronov in odvetnikov Habsburžanov. Kljub protestom je Tauffererjev grb ostal, cesarski pa je svoj prostor dobil nad glavnim oltarjem. Glej: Mlinarič, Jože, *Kostanjeviška opatija 1234-1786*, Kostanjevica na Krki 1987, pp. 446-448.

Tradicija označevanja z grbi in napismi je seveda veliko starejša, kakor oltarji v Maria Trosti in se je, v spremenjeni obliki, v nekaterih okoljih ohranila vse do danes (npr. napisna plošča ob nedavni obnovi in opremljanju cerkve v Trnovem).

Donirani oltarji niso bili zgolj javna manifestacija pobožnosti njihovih naročnikov, ampak so tudi plod stremljenj plemstva 17. in 18. stoletja, da že dosežen ali zgolj željen družbeni rang demonstrira z ustreznim načinom življenja, sodi tudi podpiranje Cerkve, in z njim povezano višino izdatkov. Marmorni oltarji v Maria Trosti in drugih cerkvah, gotovo so terjali bistveno večje stroške, kakor bi jih postavitev lesenih, ta stremljenja dovolj nedvoumno reprezentirajo. O prepletenosti družbenega ranga in primernih življenjskih stroškov glej: Ehalt, Hubert Christian, *Ausdrucksformen absolutistischer Herrschaft. Die Wiener Hof im 17. und 18. Jahrhundert*, Dunaj 1980, pp. 67-68; in tudi: Štuhec, Marko, *Rdeča postelja, ščurki in solze vdove Prešeren. Plemiški zapuščinski inventarji 17. stoletja kot zgodovinski vir*. Ljubljana 1995, pp. 153-159.

Velikopoteznemu naročništvu zakoncev Attems je, med ostalim, botrovalo tudi njuno premoženje: Ignacij Marija je zapustil 801.864 goldinarjev, 58 krajcarjev in 2 1/2 denarja težko dediščino, Kristina Krescentija, lastnica gosposčine Vurberk in hiše v Gradcu, pa "le" 164768 goldinarjev, 3 krajcarje in 24 1/4 denarjev ocenjenih, popisanih in končno seštetih 15. julija 1737.

¹² Cerkev, v I. četrtini 18. stoletja je predstavljala enega večjih donatorskih podvigov štajerskega plemstva, je dotirala tudi cesarska hiša in jo skupaj z drugimi "Aedificia Sacra" Karla VI. najdemo v traktatu jezuita Antona Höllera, *Augusta Carolinae Virtutis Monumenta*, Dunaj 1733. Glej: Lorenz, Hellmut, *Johann Bernhard Fischer von Erlach*, Zürich-München-London 1992, pp. 38-39.

¹³ Takrat je bil posvečen tudi glavni oltar. Glej: Kohlbach, Rochus, *Die barocken Kirchen von Graz*, Gradec 1951, p. 190.

¹⁴ Vprašanje, če je avtor načrtov za Attemsove oltarje Mis-

PRILOGA I.

Steiermärkisches Landesarchiv, Archiv Attems, Karton 300/ Heft 1742. Gosposčina Brežiče, potrdila in računi.

fol 1r.

Speon:

Was ich Lucas Mislej Stainmez:
=maister, Vor dem Vaistriz Vnndt
LandtsPerg Altar, Zu Ein mahung
derselben Par ausgelegt wie
Volgt.

Erstlich erkhauffe 340 Laden

a pr: 3 Xr fl 17,-

Item aus obgemelten

Laden seint 68 Verschlag
gemacht, warbey Zimmerman
Tagwerch Verbracht worden

45 a pr 21 Xr fl 15, 45:-

Dan Zalle Zu obgemelten

68 Verschlag auf ein Jeden

3. Raiff Zusammen 204 Raiff

a pr 2 Xr fl 6: 48:

Ins: seint Zu den gemelten
Verschlag Schar Negl Verbraucht
worden 2500. Das 100 pr 12 Xr

fl 5:-
fl: 44, 33

fol 1v.

Lath alhero mit fl 44: 33

Dan seint 2500 schintlen

Negl Zu abbindung der

Vorgemelten Verschlag

Verbraucht worden

das 100 pr 9 Xr 3: 45

Summa der Par ausge=

legten Par gelt

Id est 48 fl 18 Xr:

*obbemelte 48 fl: seint
geg quittung Zu bezallen
faystriz denn 11 Jenner
724*

Ignatius Maria

gr: Atthembs

PRILOGA II.

Steiermärkisches Landesarchiv, Archiv Attems, Karton 300/ Heft 1742. Gosposčina Brežiče, potrdila in računi.

Quittung

Pr: Acht Vnd Vierzig Gulden, Dico 48 fl:-

Velche mir Entdbenannten, Herr Anthoni Sigmund
Donati Verwalter der hohgräffl: herrschafft Ran auf
gdigste anschaffung Ihrer hohgräffl: Excell:
herrn, herrn Ignatio Maria des H: Röm: Reichs
grafen Von Attems: Vermög Von hoh dero
selben

ihme Zuegeschikhten, dato Burgkh Vaistriz den 11
Jenner

724: Specifications Lista, Paar ausgezelt, Vnd
befridiget hat.

Dan Vnter heutigen dato, wegen, Von Ser:
höhgräffl:

Excell.: *angefranbten(?)* Altar auf herrschafft
Wurmberg, Vnd andere arbeith, in hof deroselben
burgkh Vaistriz, mit 38 fl: 51 xr: anticipiret
so ich solche bey meiner Verfertigter arbeith, Mich
hiemit Verobligire Pr: Empfang Zu Nemben.

Vrkundt dessen, Weillen ich lesens, Vnd
schreibens

Vnthindtig, Bezeigt solches des Von mir
Erbettenen

aigne handschrüfft: Vnd Von mir bey gedrukhtes
Insigils Fertigung, herrschafft Ran den 11 Febr: 724

Joh Bapta Marin

als v H: lucas Mislej

burger Vnd Stainmez

=maister Zu laybach erbettener

Fertiger.

VIRI IN LITERATURA

Steiermärkisches Landesarchiv (StLA), Archiv Attems, Karton 8/ Heft 59, Familie und Herrschaften, Zapuščinski inventar Ignacija Marije Attemsa, 2. avgust 1733.

Steiermärkisches Landesarchiv, Archiv Attems, Karton 205/ Heft 1441, Ausgab gelt per: Zöhrung auff ankommende Herren gäst, officier auch Capaziner, Gosposčina Slovenska Bistrica 1719.

Steiermärkisches Landesarchiv, Archiv Attems, Karton 300/ Heft 1742, Gosposčina Brežiče, potrdila in računi.

- Arhiv Republike Slovenije, Graščinski arhivi I, Dol, Raigersfeld, fasc. 201, ovoj Franc Henrik baron Raigersfeld (proces Marije Ane Raigersfeld roj. bar. Erberg proti Benjaminu baronu Erbergu zaradi dednega deleža po materi).
- Ehalt, Hubert Christian, *Ausdrucksformen absolutistischer Herrschaft. Die Wiener Hof im 17. und 18. Jahrhundert*, Dunaj 1980.
- Klemenčič, Matej, *Francesco Robba in beneško baročno kiparstvo v Ljubljani*, Ljubljana 1998.
- Kohlbach, Rochus, *Die barocken Kirchen von Graz*, Gradec 1951.
- Lavrič, Ana, Obnovitvena in olepševalna dela pri seminarju, gimnaziji in pristavi ljubljanskih jezuitov v 18. stoletju, v: *Jezuitski kolegij v Ljubljani (1597-1773)*, zbornik razprav, Ljubljana 1998.
- Lipoglavšek, Marjana, *Baročno stropno slikarstvo na Slovenskem*, Ljubljana 1996.
- Lorenz, Hellmut, *Johann Bernhard Fischer von Erlach*, Zürich-München-London 1992.
- Mlinarič, Jože, *Stiška opatija 1136-1784*, Novo mesto 1985.
- Mlinarič, Jože, *Kostanjeviška opatija 1234-1786*, Koštanjevica na Krki 1987.
- Prelovšek, Damjan, O dveh ljubljanskih baročnih portalih, v: *Kronika, časopis za slovensko krajevno zgodovino* 30, 3, Ljubljana 1982.
- Resman, Blaž, *Barok v kamnu. Ljubljansko kamnoseštvo in kiparstvo od Mihaela Kuše do Francesca Robbe*, Ljubljana 1995.
- Resman, Blaž, Šentjakobska cerkev v 18. stoletju, v: *Jezuitski kolegij v Ljubljani (1597-1773)*, zbornik razprav, Ljubljana 1998.
- Štuhec, Marko, *Rdeča postelja, ščurki in solze vdove Prešeren. Plemiški zapuščinski inventarji 17. stoletja kot zgodovinski vir*. Ljubljana 1995.
- Vodnik, Anton, Francesco Robba, v: *Kronika slovenskih mest* 2, 2-4, Ljubljana 1935.
- Weigl, Igor, Prenova gradu Podčetrtek v letih 1715-1723, v: *Kronika. Časopis za slovensko krajevno zgodovino* 47, 1-2, Ljubljana 1999.
- Zedler, Johann Heinrich, *Grosses vollständiges Universal-Lexikon*, Band 21, Mi-Mt, Leipzig und Halle 1739 (repr. Gradec 1995).

Luka Mislej in delavnica, menza glavnega oltarja, naročena leta 1724, ž.c. Marijinega Vnebovzetja, Vurberk.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Altäre des Ljubljanaer Steinmetzmeisters Luka Mislej in der Steiermark

Luka Mislej (1658-1727) gehört zu jenen Ljubljanaer Steinmetzmeistern, die im Auftrag anspruchsvollerer Bauherren auch außerhalb der Landesgrenzen Krains wirkten. Belegt sind seine Arbeiten für die Ljubljanaer Jesuiten in den Jahren 1701-1703 und der Altar des Hl. Bernhard im Zisterzienserkloster in Viktring aus den Jahren 1709-1710; um 1712 arbeitete er im Auftrag von Graf Orfei Strassold-Villanova in dessen Stadtpalast in Ljubljana sowie in dessen Landschloß Zalog bei Moravče (Wartenberg). Er wirkte auch mit bei der Aufstellung der Statuen der vier Emonaer Bischöfe und des Denkmals für Dechant Janez Anton Dolničar im Ljubljanaer Dom sowie beim Bau des Portals am Pristerseminar in Ljubljana im Jahre 1714. Am 17. Dezember 1726 wurde von den Erben Filippes de Giorgia eine Vorauszahlung in Höhe von 1000 Gulden an Mislej zur Anfertigung des Hochaltars in der Augustinerkirche in Ljubljana geleistet. Mislej selbst konnte nur den Beginn der Arbeiten erleben, starb er doch bereits gut einen Monat nach Übernahme des Auftrags.

Zu dem bereits bekannten Gesamtwerk von Luka Mislej können aufgrund der Dokumente des Steiermärkischen Landesarchivs in Graz noch die erhaltenen Marmoraltäre gerechnet werden, die er im Auftrag des Reichsgrafen Ignaz Maria Attems anfertigte. Die beiden Altäre in den Schloßkapellen in Slovenska Bistrica (Windisch Feistritz) und Podčetrtek (Landsberg) wurden bereits vor dem 11. Januar 1724 fertiggestellt. Einen Monat später erhielt Luka Mislej den Auftrag für den Altar in Vurberk (Wurmberg) und für Arbeiten im Hof des Schlosses Slovenska Bistrica. Auch die Marmorausstattung der Kapelle des Schlosses der Attems in Brežice (Rann) dürfte aus Mislejs Werkstatt stammen.

Die belegten Arbeiten des Ljubljanaer Steinmetzen in der Steiermark werfen die Frage auf nach der Urheberschaft der Marmoraltäre in der Grazer Kirche Maria Trost. Die sechs Seitenaltäre, die im Jahre 1723 geweiht wurden, sind Stiftungen steirischer Adeliger, zu welchen auch Ignaz Maria Attems und seine zweite Frau Christina Crescenti geb. Gräfin Herberstein zählten. Nicht zu übersehen sind zahlreiche Details, die auch in den Schloßkapellen von Ignaz Maria Attems vorkommen. Sind auch die Marmoraltäre in Maria Trost - das Material und seine Bearbeitung besitzen in jener Zeit in der Steiermark einen Ausnahmecharakter - ein Werk der Ljubljanaer Steinmetzen?